

Świętokrzyski Lider
Akademii Rozwoju Żłobków
I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Rady Porady ***#15***

*Jak rotacja dorosłych
wpływa na emocje i
zachowanie małych dzieci*

wyjaśnia:
Patrycja Gwardecka
psycholog kliniczny

swietokrzyskaakademiiawsparcia.pl

Zadanie realizowane w ramach Projektu „Akademia Wsparcia – krajowy system wspierania rozwoju opieki wczesnodziecięcej w Polsce – 2024-2026” współfinansowanego ze środków budżetu państwa.

Dlaczego zmiana opiekunki ma znaczenie regulacyjne

Dla dorosłych zmiana opiekunki bywa organizacyjną koniecznością.

Dla małego dziecka jest to istotna zmiana w środowisku regulacyjnym.

Opiekunka nie jest dla dziecka jedynie osobą wykonującą czynności opiekuńcze.

Jest:

- źródłem bezpieczeństwa emocjonalnego,
- punktem odniesienia w sytuacjach trudnych,
- regulatorem napięcia w grupie.

Zmiana dorosłego oznacza dla dziecka konieczność ponownego dostrajania się emocjonalnego.

Stołość relacji a poczucie bezpieczeństwa

Układ nerwowy małego dziecka:

- opiera się na powtarzalności,
- reaguje na przewidywalność,
- stabilizuje się dzięki znajomym relacjom.

Częste zmiany opiekunek mogą:

- podnosić poziom pobudzenia dziecka,
- nasilać reakcje lękowe lub opór,
- wydłużać proces adaptacji.

Nie oznacza to, że każda zmiana jest szkodliwa.

Jej znaczenie zależy od sposobu wprowadzenia i kontekstu relacyjnego.

Reakcje dzieci na zmianę nie zawsze są „od razu widoczne”

Dzieci reagują na zmianę dorosłego na różne sposoby:

- wzrostem impulsywności,
- wycofaniem,
- większą potrzebą bliskości,
- pogorszeniem samoregulacji.

Część reakcji pojawia się:

- z opóźnieniem,
- w innych momentach dnia,
- lub w relacji z rówieśnikami.

Brak natychmiastowych trudności nie oznacza, że zmiana nie została przez dziecko zauważona.

Kiedy zmiana może pełnić funkcję regulacyjną

Zmiana opiekunki nie zawsze wiąże się z destabilizacją.

W niektórych sytuacjach może:

- obniżać napięcie w grupie,
- wprowadzać nową jakość kontaktu,
- regulować przeciążone relacje.

Dzieje się tak wtedy, gdy:

- zmiana jest przewidywalna,
- nowy dorosły jest spokojny i spójny,
- dzieci mają przestrzeń na stopniowe budowanie relacji.

Regulacyjny potencjał zmiany zależy nie od samego faktu zmiany, lecz od emocjonalnej jakości obecności dorosłego.

Grupa jako bufor lub wzmacniacz zmiany

Reakcja jednego dziecka na zmianę
opiekunki:

- wpływa na inne dzieci,
- modyfikuje dynamikę grupy,
- może wzmacniać lub łagodzić napięcie.

Stabilna grupa rówieśnicza może pełnić
funkcję bufora.

Grupa przeciążona wzmacnia koszt
emocjonalny zmiany.

Dlatego każda zmiana dorosłego jest
wydarzeniem nie indywidualnym, lecz
grupowym.

Rola opiekunki „wchodzącej” w grupę

Nowa opiekunka:

- wchodzi w istniejący system relacji,
- spotyka się z napięciem adaptacyjnym dzieci,
- bywa obiektem testowania granic.

Z perspektywy rozwojowej nie jest to brak szacunku,

lecz naturalna reakcja regulacyjna dzieci, które sprawdzają stabilność i przewidywalność dorosłego.

Zmiana jako proces, nie wydarzenie

Najbardziej obciążające dla dzieci są zmiany:

- nagłe,
- nieomówione,
- pozbawione ciągłości.

Najlepiej tolerowane są zmiany:

- zapowiedziane,
- stopniowe,
- osadzone w rutynie dnia.

Dla dziecka kluczowe nie jest „kto dokładnie dziś jest”,

lecz jak bardzo świat pozostaje dla niego przewidywalny.

Co zmiana opiekunki mówi o systemie

Sposób, w jaki dzieci reagują na zmiany personalne, często jest informacją nie tylko o nich, ale o:

- poziomie bezpieczeństwa emocjonalnego w placówce,
- jakości relacji dorosły–dziecko,
- stabilności całego systemu opieki.

Zmiana opiekunki nie jest neutralna.

Jest doświadczeniem regulacyjnym, które warto widzieć i rozumieć.